

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlation research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 หน่วยในการวิเคราะห์ คือสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 196 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 130 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีจับสลาก และนำสลากแบบเดียวกันมีหมายเลขกำกับตามหน่วยย่อยของประชากร ตั้งแต่หมายเลข 1 ถึง 196 แล้วทำการสุ่มจับสลากขึ้นมาทีละใบจนครบตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นลักษณะมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 มีความคิดความเข้าใจในระดับสูง จำนวน 8 ข้อ

องค์ประกอบที่ 2 ความสามารถนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ได้ จำนวน 8 ข้อ

องค์ประกอบที่ 3 มีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต จำนวน 8 ข้อ

องค์ประกอบที่ 4 มีวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ จำนวน 8 ข้อ

องค์ประกอบที่ 5 การกำหนดวิสัยทัศน์ จำนวน 8 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ประยุกต์ตามแนวทางของลิเคิร์ต (Likert five's rating scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100) และได้กำหนดค่าของคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยใช้ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถาม ประกอบด้วย 8 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ดังนี้

ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จำนวน 5 ข้อ

ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 ข้อ

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 ข้อ

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 ข้อ

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 ข้อ

ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี จำนวน 5 ข้อ

ด้านการผดูระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่าของลิเคอร์ท์ (Likert Five's Rating scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) และได้กำหนดค่าของคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ปฏิบัติน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ และการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาใช้กำหนดกรอบแนวคิด กำหนดนิยาม โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัด เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 สร้างตารางวิเคราะห์โครงสร้างตัวแปรที่ต้องการวัดในแต่ละด้านและสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม ประกอบด้วยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 40 ข้อ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อนำความเห็นมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Index of item objective congruence : IOC) ความครอบคลุมของข้อคำถามและความชัดเจนทางภาษา

ขั้นที่ 5 นำข้อคำถามไปปรับปรุงตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดทำเป็นแบบสอบถาม

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 7 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไปไว้ใช้ และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficients) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 192) ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นแต่ละด้าน ดังนี้

7.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.591 – 0.881 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.990 เมื่อจำแนกเป็นองค์ประกอบปรากฏผล ดังนี้

7.1.1 องค์ประกอบที่ 1 มีความคิดความเข้าใจในระดับสูง มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.620 – 0.816 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.907

7.1.2 องค์ประกอบที่ 2 สามารถนำไปปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ได้ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.591 – 0.804 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.902

7.1.3 องค์ประกอบที่ 3 มีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.605 – 0.881 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.935

7.1.4 องค์ประกอบที่ 4 มีวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.766 – 0.875 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.947

7.1.5 องค์ประกอบที่ 5 การกำหนดวิสัยทัศน์ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.743 – 0.880 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.943

7.2 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.732 – 0.943 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.987 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

7.2.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.747 – 0.910 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.913

7.2.2 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.874 – 0.922 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.962

7.2.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.784 – 0.947 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.946

7.2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.785 – 0.892 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.941

7.2.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.732– 0.804 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.910

7.2.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.857– 0.898 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.955

7.2.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.746 – 0.943 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.955

7.2.8 การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.803 – 0.889 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.936

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองระหว่างวันที่ 15 – 21 สิงหาคม พ.ศ. 2553

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา จำนวน 130 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาให้คะแนนและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบ แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่วางไว้ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การดำรงตำแหน่ง วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ยของลิเคิร์ต (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	นำไปปฏิบัติจริงมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	นำไปปฏิบัติจริงมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	นำไปปฏิบัติจริงปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	นำไปปฏิบัติจริงน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	นำไปปฏิบัติจริงน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ยของลิเคิร์ต (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการดำเนินการในอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. 2543 : 161)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .81 – 1.00	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .61 – .80	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .41 – .60	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .21 – .40	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ต่ำกว่า .20	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

หากค่า (t) มีค่าเป็นบวก (+) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางบวก
 หากค่า (t) มีค่าเป็นลบ (-) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางลบ

และกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน